

DREPTUL

LEGIslaTİUNE — DOCTRİNĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Despre aval, de d-l C. N. Toneanu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: Ferdinand Lecompte, Pierre Pappon de Lameigné și alții cu Em. Costinescu și Al. Darvary.*

Curtea de apel din București, secțiunea I: P. N. Solomonescu cu Elena Preda. — Observație d-l D. Alexandresco.

BIBLIOGRAFIE.

DESPRE AVAL

(URMARE)¹⁾

3. S'a susținut că avalul este o obligațiune principală, iar nu accesorie, fiindcă: 1° după legea veche comercială, avalul se consideră ca o fidejusiune solidară, putându-se da și prin act separat; 2° prin art. 353 c. com. actual se zice că avalul este valabil chiar dacă obligațiunea persoanei pentru care s'a dat avalul nu e valabilă, ceea ce ar însemna că avalul nu este o obligațiune accesorie, ci principală, în virtutea clauzei la ordin, care face ca toate obligațiunile din cambie să fie autonome. Dependința avalului de obligațiune există numai pentru măsurarea răspunderii ce-și ia avalantul, căci răspunderea lui este tocmai aceea ce o are și persoana pentru care s'a dat avalul. Deci, actualmente avalul este o obligațiune principală, în care trebuiesc căutate elementele principale, independent de persoana pentru care s'a dat avalul; 3° proba că e o obligațiune principală este că dacă avalantul plătește cambia, este subrogat în drepturile purtătorului cambiei (ceea ce n'ar fi după dreptul comun, art. 1108 c. civ.) nu numai contra persoanei pentru care s'a dat avalul, ci și contra garanțiilor anteriori (art. 298 cod. com.)⁸⁾.

Această opiniune însă, susținută de mulți, nu se pare a fi pe deplin justificată. În adevăr, legea declară valabilă obligațiunea avalantului, chiar când este nevalabilă aceea a persoanei pentru care s'a dat avalul (art. 297 c. com.), însă aceasta nu va să zică nimic, acesta fiind scopul garanției, însă nu e valabilă obligațiunea luată de avalant atunci când obligația avalatului este inexistentă, și altceva este a fi nevalabilă o obligațiune nevalabilă și altceva inexistentă. Se înțelege că poate să fie garanție pentru o obligație nevalidă, spre exemplu, cum ar fi pentru lipsă de capacitate, de consimțământ, fiindcă obligația există până ce nu este anulată, însă nu se înțelege garanția unei obligațiuni care nu există, pentru că nu se poate garantă ceea ce nu există. Dealtfel, nu trebuie să se uite că avalul este o garanție (art. 296, 297 c. com.) și deci nu se poate estinde o derogare care regulează obligațiunile fidejursorii (art. 1653 c. civ.), cu atât mai mult cu cât motivul art. 297 c. com. nu admite această extensiune, pentru că acest articol voește să protege pe posesor contra viciilor oculte ale obligațiunii principale în contra viciilor evidente de formă, cari sunt opozabile fiecărui posesor (art. 349 c. com.), deci nu garantează o obligație inexistentă a celui pentru care s'a dat avalul⁹⁾. Că avalul nu e o obligațiune obiectivă care ar garantă însăși cambia, ci subiectivă, adică o garanție personală subsidiară, este că avalul garantează numai obligațiunile posterioare aceuia pentru care s'a dat (art. 298 c. com.), încât dacă acesta plătește, dătătorul de aval nu mai răspunde pentru plata cambiei¹⁰⁾.

La argumentul că, conform art. 298 c. com., avalantul este subrogat în drepturile posesorului cambiei nu numai în ce privește pe avalat, ci și în contra tuturilor garan-

9) Vidari, t. VII, No. 6814.

10) Vivante, t. IV, No. 1682, nota 1 și No. 1686 (ediț. II-a. Și același, t. III, No. 1225 (ediț. III).

1) Vezi *Dreptul* No. 45 din 1910.

8) G. Haralambie, *Cr. judiciar* din 1902, No. 39, p. 321.

ților, ceea ce n'ar fi după dreptul comun (art. 1108 c. civ.); răspundem: chiar așa dacă ar fi, aceasta nu dovedește că avalul nu este o fidejusiune. Însă nu este exact, fiindcă conform art. 1108 alin. III și 1670 c. civ. și conform principiului solidarității comerciale și civile (art. 1662 c. civ.), avalantul care e obligat solidar în cambie și plătește, intră în drepturile posesorului cambiei și prin aceasta are drept a recurge în contra orăruui obligat din cambie, căci el subrogându-se în drepturile avalatului, are acțiune contra orăruui debitor solidar, deci și contra giranților anteriori, chiar dacă ar fi lipsit art. 298 c. com.

Dar să mergem mai departe. A se susține că avalul este o obligațiune principală, iar nu o fidejusiune, cambiară este adevărat, este o exagerațiune, zice Vidari. În adevăr, este cert că asupra avalului, ca și asupra orărei alte obligațiuni cambiare, nu trebuie să exercite nici o influență nevaliditatea obligațiunilor principale precedente sau posterioare acelelea ce el garantează, dar aceasta nu va să zică că avalul este independent de această obligațiune. Este de toți admis că avalul este o obligațiune, care garantează altă obligațiune; cu alte cuvinte o garanție mai mare de plată dată posesorului cambiei când va ajunge scadența. Cum dar s'ar putea vre'o dată ca această garanție să ia naștere sau să trăiască când obligația garantată ar fi nulă? Nu se poate tăgădui natura accesorie subsidiară a obligațiunii prin aval, din aceia că avalantul poate fi constrâns a plăti înainte de a se cere plata debitorului garantat, fiindcă așa e natura obligațiilor solidare chiar după dreptul comun (art. 1009, 1662 cod. civ.) și obligațiunile combiare sunt obligațiuni solidare ¹¹⁾.

S'a mai zis că avalul nu este o fidejusiune, fiindcă diferă puțin de fidejusiunea regulată de codicele civil. Atunci, dacă nu este fidejusiune, ce este? se întreabă cu drept cuvânt Vidari. Dacă prin fidejusiune se înțelege o garanție personală a unui terțiu în favoarea debitorului, apoi avalul este fără îndoială o fidejusiune de natură cambială, sau o fidejusiune *sui generis*, însă în tot cazul o obligațiune accesorie care-și trage viața din obligațiunea principală garantată. Deci, nulă obligația garantată pentru incapacitate, falș sau alte motive, nul este și avalul. Ca să fie o obligațiune principală, trebuie să garanteze, nu numai obligațiunea debitorului pentru care s'a dat, ci și plata cambiei la scadență; or dacă am admite aceasta s'ar uita că avalul nu poate fi nici o dată dat de cât în favoarea unei persoane determinate ¹²⁾.

Avalul dar nu este decât o fidejusiune cambiară, de oarece esența lui este garanția, este o speță a genului, care este fidejusiunea. Cu aceasta are diferite puncte de contact și mai multe caractere comune, iar în altele

diferă. De exemplu, în ce privește solidaritatea, fidejusiunea nu o trage *ex se*, ci trebuie o stipulațiune specială, și astfel și în alte puncte. Dar prin aceia că avalul este o obligațiune esențialmente solidară n'are ca cauză fidejusiunea, urmează că bine i se aplică principiile cari regulează fidejusiunea solidară, care cu avalul se conciliază perfect, fiindcă avalantul nu e altceva de cât un garant obligat pentru aceiași datorie și pentru aceiaș cauză pentru care a fost dat, iar în substanță el se constituie fidejutor solidar. Este nefondată ideia că avalul ar fi o obligațiune autonomă, care leagă direct pe dătătorul de aval și ar fi regulat de reguli speciale și bine distincte de acelea ale fidejusiunii, care nu s'ar concilia cu natura obligațiunii cambiare care e însuși avalul. Cum poate să fie astfel când avalul nu este de cât o obligațiune adăogată la aceia coprinsă în cambie? Cum poate fi o obligație de sine stătătoare și independentă, când dătătorul de aval are aceleași drepturi și aceleași obligațiuni ca și persoana garantată? Apoi, când art. 296 din codul comercial declară că avalul e dat pentru a garantă plata cambiei, și art. 297 acelaș codice adaogă că acela care dă avalul ia obligațiunile persoanei pentru care garantează, e imposibil a nu vedea în aval o expresă recunoaștere a elementelor substanțiale ale fidejusiunii solidare care după art. 1652 cod. civ. e o garanție personală dată în favoarea unui terțiu obligat. Dacă este adevărat că fidejusiunea însemnează garanția personală a unui terțiu în favoarea principalului obligat, avalul e de sigur o speță a fidejusiunii tocmai fiindcă n'are alt scop de cât a garantă plata cambiei, de a suplini adică la acea lipsă eventuală de credit ce emitentul, trăgătorul sau girantul pentru care s'a dat, ar putea suferi. Deci, tocmai pentru că avalul este un act de garanție contractată în solidar, nimic mai natural și mai conform naturei instituțiunii de cât ca lui să se aplice regulile fidejusiunii solidare, conform art. 1 cod. com. ¹³⁾.

4. *Forma avalului.*— Avalul trebuie scris pe cambie de acela care-l dă, prin cuvintele «*pentru aval*» sau altele asemenea (296 al. 2, 3 cod. com.) clauză care poate fi scrisă sau de dătătorul avalului sau de un terțiu. Legea zicând: și altele asemenea, arată că această dispoziție e taxativă, nu enumerativă; astfel se poate scri «pentru garanție» sau «pentru bun sfârșit» sau «pentru fidejusiune» în cât chiar acest din urmă cuvânt căștigă o semnificațiune cambiară dacă este scris în cambie. Judecătorul are să aprecieze, fiind suveran, zice Vivante.

Ori ce formulă ambiguă, fiindcă ambiguitatea nu cadrează cu conținutul cambiei, face ca avalul să nu aibă valoare cambiară, fiindcă orice obligație cambiară tre-

11) Vidari, t. VII, No. 6804, 6805, 6827.

12) Vidari, t. VII, No. 6808.

13) Cas. Torino, 28 Iunie 1895, D. C. XIV, 1896, col. 83.—
Vezi C. Tonéanu, *Cr. judiciar* din 1902, No. 42, pag. 345.

bue să fie determinată *numai* cu elementele date de titlu. Dacă dar semnătura nu e însoțită de nici o declarațiune, nu va putea să valoreze ca un aval, fiindcă legea impune dătorului de aval de a se declara astfel, și i lasă numai facultatea de a alege cuvântul cu care să poată manifesta această intențiune. A zice că simpla semnătură pusă pe dosul cambiei de un terțiu echivalează cu un aval, măcar că n'ar fi însoțită de nici o expresiune echivalentă cu avalul, precum zice tribunalul Putna¹⁴), ni se pare că este o eroare, fiindcă rigoaarea cambiară este cu totul în acord cu dreptul comun care dispune că fidejusiunea nu se presupune, ea trebuie să fie expresă (1656 cod. civ.) și cu atât mai mult pentru aval, unde se spune clar că simpla iscălitură nu e suficientă, ci trebuie să fie exprimată prin anume cuvinte: «*Dătorul de aval trebuie după legea taxativă să specifice calitatea sa: cine se iscălește de exemplu pe fața cambiei, riscă să fie considerat ca emitent sau acceptant dacă șirul cambiar o consimte*»¹⁵).

Ca orice obligație cambiară, și avalul poate fi pus pe o copie sau pe un duplicat al cambiei, căci de multeori se recurge la acest mijloc pentru a evita discreditul ce ar putea suferi semnătura celui pentru care se dă avalul, dacă cambia ar circula cu semnătura unui dător de aval. Cine obține avalul, poate păstra copia sau duplicatul la dânsul, pentru a se folosi la caz de trebuință (arg. din art. 301 și 304 c. com.). Poate fi pus pe o foaie timbrată în alb? La italieni da, fiindcă primitorul cambiei în alb are dreptul a o umple, după învoială, și deci poate să transfere și la alții acest drept și acceptantul sau avalantul nu poate opune aparentului *creditor-trăgător* excepțiunile ce ar fi putut opune imediatului transmițător, fiindcă la italieni este permisă cambia în alb¹⁶). La noi însă, față cu dispozițiunile art. 273 c. com., astfel cum s'a modificat la 1900, cambia în alb este interzisă, de oarece se prescrie că, încă dela formarea ei, trebuie să conțină toate formalitățile și elementele cerute de lege.

Apoi, ca orice semnătură cambiară, va trebui să arate întreaga semnătură, adică numele și pronumele avalantului¹⁷).

Ce vom zice de un aval dat separat, este el nul absolut sau nu? Evident că nu; însă el nu va putea să aibă decât efectele unei simple fidejusiuni, însă solidară (art. 42 c. com.) între girant și garantat și cu condiție ca să întrunească cerințele necesarii; niciodată nu va avea

efectele proprii ale obligațiunilor cambiare, cu atât mai mult față de terții¹⁸).

Avalul va putea fi limitat pentru sumă; însă orice altă limitare sau condițiune care va fi incompatibilă cu esența cambiei, cum de exemplu ar fi excluderea solidarității¹⁹), îi va ridică caracterul cambiar²⁰).

5. Dar să examinăm în special două cazuri și anume: dacă un terțiu care nu face parte din cambie semnează pe dosul ei, sau semnează pe fața cambiei, fără să adauge nimic la semnătura sa.

1-iul caz. Semnătura unui terțiu pusă pe dosul cambiei, fără altă mențiune. Casația noastră zice că «deși art. 296 cod. com. declară că avalul trebuie exprimat prin cuvintele «*pentru aval*», prin aceasta însă nu se indică în mod imperios că aceste cuvinte sunt indispensabile pentru a arăta că este vorba de aval; astfel o simplă semnătură în dosul cambiei poate fi interpretată după împrejurări fie ca gir, fie ca aval, însă nu este permis judecătorului să declare că o simplă iscălitură pusă pe dosul cambiei constituie numai un gir însă niciodată aval»²¹). Casația spune că simpla iscălitură pusă pe dosul cambiei nu poate fi luată ca gir atunci când nu este din șirul semnăturilor cambiare și mai spune că greșit instanța de fond zice că avalul nu poate figura pe dosul cambiei, două adevăruri cari însă nu rezolvă chestiunea noastră: dacă simpla semnătură pusă pe dos de un terțiu este un aval, fiindcă rămâne interpretului puțința de a da un efect acestei semnături, efectul fidejusiunii dacă întrunește cerințele necesarii pentru a fi considerată ca o fidejusiune.

Dacă legea cere pe lângă semnătură să se adauge o expresiune echivalentă cu aceia «*pentru aval*», atunci ne întrebăm, cum este cu puțință a se zice că legea nu cere imperios acest lucru, precum o face Inalta Curte de casație? A zice astfel, este a ne pune în contradicție cu expresia dispoziție a art. 296 al. 3 cod. com. care în mod categoric, de și taxativ, spune că avalul se exprimă prin cuvintele «*pentru aval*», etc., așa că atunci când nu este însoțit de nimic, el nu mai este aval, și nu poate garanta cambiarmente pe nimeni, cu atât mai mult cu cât avalul nu este o garanție obiectivă a cambiei, ci garantează persoana pentru care s'a dat, sau în lipsă de mențiune, garantează pe emitentul sau acceptantul cambiei. Dacă se voește a se da acestei semnături o semnificație, apoi numai aceia de aval nu se poate, fiindcă legea prescrie cum se dă avalul pe cambie. Gir în alb se poate, fiindcă legea comercială o spune, însă aval în alb nicăeri nu se vede scris în lege.

14) Trib. Putna, 27 Noembrie 1901, *Cr. judiciar* No. 34 din 1902, pag. 287.

15) C. apel Venezia, 21 Decembrie 1887, *Foro-Ital.* 1888, I, 191; Vivante, t. III, No. 1222, pag. 407.

16) Cas. Firenze, 1 Martie 1900, D. C. XVIII, cal. 433. In ce privește cambia în alb, vezi Rodino, *Cambiale in bianco*, D. C. XV, cal. 231.

17) C. apel Milano, 28 Aprilie 1896, *Foro-Ital.*, I, 712.

20) Vivante, t. III, No. 1222.

18) Vidari, t. VII, No. 6820.

19) Vidari, t. VII, No. 6824.

21) Cas. rom. II, 1 Aprilie 1897, *Cr. judiciar* din 1897, No. 24, p. 190.— In acest sens, Vidari, tom. VII, No. 6821.

Pentru noi avalul în alb este nul ca garanție cambiară. El este nul și ca fidejusiune, pentru motivul că fidejusiunea nu se presupune, ea trebuind să fie expresă și anume pentru cine dă.

2-lea caz. Semnătura unui terțiu pusă pe fața cambiei fără nici o mențiune.

Aci lucrurile se schimbă. De multe ori împrejurările, dacă permit, face să se considere semnătura ca emitent. Eată o speță de cambie: «Milano 29 April. 1893. De azi în 4 luni, *voiu plăti* pentru această cambie la ordinul *Băncei populare B* suma de lei 2000 la domiciliul acestei Bonci, în *Merate*. Semnați: Luigi Annoni, Enrico Rocchi». Acest *Rocchi* pusese semnătura sa pe cambie îndată după aceea a lui *Annoni*, fără să adauge conform art. 296 cod. com. indicațiunea *pentru aval* sau altceva echivalent. *Rocchi*, juridicește a luat rolul de coemitent, fiindcă aval nu poate fi, pe cât timp nu se zice pentru aval. Puțin importă că în cambie în loc de cuvântul *vom plăti* s'a întrebuițat acel singular *voiu plăti*, precum se practică²²). În acest caz, împrejurările permit de a se considera acela care pune o iscălitură pe fața cambiei, fără nici o mențiune, ca coemitent.

(Va urmă).

C. N. TONEANU

22) C. apel Milano, 10 Aprilie 1895, D. C. XIII, cal. 552; Genova, 22 Febr. 1895, D. C. XIII, cal. 393.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE SECȚIUNEA I.

Audiența dela 23 Februarie 1910

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Ferdinand Lecompte, Pierre Pappon de Lameigné și alții
cu Em. Costinescu și Al. Darvari

SOCIETĂȚI ANONIME STRĂINE. — DACĂ POT STA ÎN INSTANȚĂ ÎNAINTEA TRIBUNALELOR ROMÂNE. — AFACERE IZOLATĂ. — CHESTIUNE DE FAPT.

SOCIETĂȚI CONSTITUITE ÎN ȚARĂ STRĂINĂ. — EXISTENȚA JURIDICĂ A ACESTOR SOCIETĂȚI ÎN ROMÂNIA. — CONDIȚIUNI. — ART. 239 COD. COM.

SOCIETATE COMERCIALĂ STRĂINĂ. — INEXISTENȚA EI JURIDICĂ. — DACĂ ACȚIONARIII POT STA ÎN INSTANȚĂ ÎNAINTEA TRIBUNALELOR ROMÂNE.

1° O societate anonimă străină poate stă în judecată înaintea tribunalelor române pentru o afacere izolată ce a contractat în România, iar chestiunea de a se ști dacă convențiunea care face obiectul acțiunii introdusă de o societate anonimă străină înaintea tribunalelor române constituie sau nu o afacere izolată, este o chestiune de fapt care se constată în mod suveran de instanța de fond.

2° Legiuitorul român, în scop de a garanță interesele naționalilor cari ar intra în relațiuni de

afaceri cu societățile constituite în țară străină, a subordonat prin art. 239 din codul comercial, existența juridică a acestor societăți, la îndeplinirea unor anumite prescripțiuni, pentru a putea funcționa în România.

Astfel, o societate străină, dacă nu face dovada că a îndeplinit formalitățile cerute de codul comercial, și că a fost autorizată de guvernul român de a funcționa în țară, este considerată ca fără ființă legală, și instanțele de fond au a respinge acțiunea introdusă de societate ca inadmisibilă.

3° Din moment ce o societate comercială străină nu are calitatea de a stă în instanță, fiind inexistentă ca persoană juridică, nici câțiva din acționarii acelei societăți nu pot avea calitatea de a figura în justiție.

No. 92.— Respins, ca nefondat, recursul făcut de Ferdinand Lecompte, Pierre Pappon de Lameigné și alții, contra deciziei Curței de apel din București, secția I, cu No. 24 din 1908, dată în proces cu Em. Costinescu și Al. Darvari.

S'au ascultat: d-l avocat G. G. Danielopol, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Polizu-Micșunești, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare:

I. «Violare și rea interpretare a art. 236, 237, 238, 239 și urm. din codul comercial, a art. 66 alin. 2 pr. civilă și a art. 4 din legea de consolidare, precum și exces de putere.

«In adevăr, instanța de fond respinge contestația societății anonime de petrol din Lopătari, ca inadmisibilă, pe motivul că această societate n'ar avea calitatea să stea în justiție, întrucât nu fusese autorizată conform dispozițiilor articolelor mai sus citate din codul comercial.

«Interpretarea pe care instanța de fond o dă este greșită, în cât privește cazul nostru.

«In adevăr, codul de comerț nu oprește pe societățile străine să facă acte izolate în țara românească; așa a hotărît și Inalta Curte de casație în această privință. Societatea noastră în realitate se prezintă în instanță pentru a-și apăra un drept la care eră chemată prin cererea de consolidare, caz în care de sigur textele din codul comercial menționate mai sus nu se aplică. Rău dar instanța de fond a respins contestația pentru acest motiv.

«Am zis, în tot cazul, că dacă societatea nu are calitatea să facă contestație, cel puțin trebuie să se recunoască această calitate acționarilor acestei societăți, cari de sigur au personalitate juridică. Curtea respinge și această contestație».

Având în vedere decizia adusă în recurs, din care rezultă următoarele: moșnenii Lopătari din județul Buzău, cu mai multe contracte autentificate și transcrise, au concedat fraților Mihail și Alexandru Polizu Micșunești, dreptul de a exploata păcura și derivatele ei, ozocherita și ori ce alte minerale din mai multe terenuri, proprie-

tatea moșnenilor, situate în comuna Lopătari, jud. Buzău ; că frații Polizu-Mieșunești au cedat d-rului I. Cöstinescu, la rândul său și avocatul Teodorescu, au transmis intimațiilor în recurs Emil Costinescu și Al. Darvari toate aceste drepturi de exploatare precum și pe acele din contractul intervenit direct între doctorul I. Costinescu și moșnenii Lopătari; că intimații în recurs Emil Costinescu și Al. Darvari au cerut comisiunii pentru regularizarea și consolidarea dreptului de concesiuni petrolifere din jud. Buzău, de a le consolida aceste drepturi de concesiune asupra terenurilor petrolifere în suprafață totală de 8464 hectare și 6200 m. p. ce au obținut în modul sus arătat; că, în contra acestei cereri de consolidare, recurenții au făcut contestație atât în numele societății anonime de petrol din Lopătari, fosta societate anonimă de petrol român, cât și în numele lor personal, pe motiv că asupra ziselor terenuri, Societatea și dâșii au drepturi anterioare intimațiilor în recurs, de oarece acele terenuri au fost dobândite de frații Polizu ca mandatar și pentru comptul Societății, și că M. Polizu a și cedat societății partea sa din contractele ce aveă dela moșnenii Lopătari; că comisiunea de consolidare a respins ca inadmisibilă contestația făcută în numele Societății anonime de petrol din Lopătari și ca nefondată pe acea făcută de recurenți în numele lor personal și a admis cererea intimațiilor de consolidare; că, în contra acestei hotărâri, contestatorii făcând apel în ambele calități, apelul lor a fost respins ca neîntemeiat prin decizia supusă recursului;

Considerând că nu se contestă că Societatea recurentă s'a constituit în străinătate, la Paris;

Considerând că o societate anonimă străină poate stă în judecată înaintea tribunalelor române, pentru o afacere izolată ce ar fi contractat în România;

Considerând însă că chestiunea de a se ști dacă convențiunea care face obiectul acțiunii introdusă de o societate anonimă străină înaintea tribunalelor române, constituie sau nu o afacere izolată, este o chestiune de fapt care să constate în mod suveran de instanța de fond;

Considerând că ambele instanțe de fond, examinând și analizând statutele societății recurente, constată în fapt prin hotărârile lor, că societatea a fost constituită în Franța numai în vederea exploatării de terenuri petrolifere din România și în special a terenurilor de la Lopătari, jud. Buzău; acesta fiind principalul ei scop, după cum de altfel o învederează și numele ce poartă de «Societatea anonimă de petrol din Lopătari»; că prin urmare obiectul contestațiunii în discuțiune nu este o afacere izolată, ci face parte din seria de afaceri ce urmărește în România și numai în vederea cărora s'a și constituit această societate;

Că, așa fiind, motivul de casare cercetat din acest punct este neîntemeiat;

Considerând că instanțele de fond, după ce au stabilit în mod suveran că societatea recurentă s'a constituit în

Paris în scopul unic d'a exploatare terenuri petrolifere în România și în special terenurile dela Lopătari, au respins ca inadmisibilă contestațiunea radicată d'această societate în contra consolidării în discuțiune, pentru motivele: a) că societatea n'a dovedit că a fost valabil constituită în Franța, țara sa de origină, conform legilor acelei țări; b) că chiar dacă ar aveă existența legală în Franța, n'a îndeplinit formalitățile cerute de codul comercial român, art. 307 și 309 pentru a fi recunoscută și autorizată de guvernul român să funcționeze în România;

Considerând că, înaintea instanțelor de fond, societatea recurentă între altele a susținut că are calitatea de a sta în justiție în România, pentru că în instanța de consolidare nu figurează ca reclamantă, ci este chemată numai pentru a-și apăra drepturile sale, caz în care nu se aplică art. 237 și urm. din codul comercial;

Considerând că societatea recurentă a figurat în instanța de consolidare nu ca pârâtă, după cum pretinde, ci ca reclamantă, pentru că prin contestația ce a făcut, societatea tinde să revendice dreptul său de concesiune asupra terenurilor petrolifere în discuție; că dar motivul de casare privit și din acest punct de vedere este nefondat;

Considerând că legiuitorul român, în scop de a garanta interesele naționalilor cari ar intra în relațiuni de afaceri cu societățile constituite în țară străină, a subordonat, prin art. 239 din codul comercial, existența juridică a acelor societăți la îndeplinirea unor anumite prescripțiuni, pentru a putea funcționa în România;

Considerând că societatea recurentă neprobând la instanțele de fond că a îndeplinit formalitățile cerute de codul comercial și că a fost autorizată de guvernul român să funcționeze în țară, cu drept cuvânt instanțele de fond i-au respins ca inadmisibilă contestațiunea contra consolidării în discuțiune, neavând calitate să reclame înaintea tribunalelor române, căci nu are existența legală în România;

Că, așa fiind, motivul I de casare urmează a fi respins ca nefondat și din acest punct de vedere.

Considerând, în ce privește susținerile recurenților, că în tot cazul, ei au calitatea de a face contestație și a stă în justiție în numele lor personal, ca acționari ai societății; că și aceste susțineri sunt neîntemeiate, de oarece instanțele de fond constată, în fapt, din declarația semnată și recunoscută de recurenți ce au dat lui M. Polizu, că n'au înțeles niciodată a-și însuși sau a dobândi personal vre-un drept oarecare, ci înțeleg a lucra numai pe contul exclusiv și pentru societatea recurentă; că, afară de aceasta, odată stabilit că societatea recurentă este inexistentă ca persoană juridică, câțiva acționari ai ei nu pot aveă calitatea de a stă în judecată, întrucât această calitate nu o are societatea însăși, adică totalitatea acționarilor; că, prin urmare, din toate punctele de vedere, motivul I de casare este neîntemeiat,

Asupra motivului II de casare:

II. «Violarea art. 1 și 2 din legea de consolidare.

«Am arătat instanței de fond că cel puțin pentru 2000 hectare făcute aport social, în cât privește exploatarea petrolului de frații Polizu, societatea anonimă de petrol din Lopătari, se prezintă nu ca concesionară, dar ca proprietară a aportului social. În adevăr, cele 2000 hectare în chestiune erau proprietatea în indiviziune cu alte persoane a fraților Polizu. Aceste 2000 hectare au fost făcute aport social în cât privește dreptul de exploatare a petrolului societății.

«Societatea a devenit dar proprietară, nu în temeiul unui act de concesiune, ca să fie guvernată de legea de consolidare, dar în temeiul unui contract de societate, care nu este guvernată de legea de consolidare și care nu este supus, pentru ea să-și producă toate efectele, regulilor de precădere din legea de consolidare, ci e supus regulilor stabilite pentru contractele de societate. Rău dar instanța de fond face aplicarea art. 1 și 2 din legea de consolidare în cât privește transcrierea contractelor de concesiune, de oarece nu este vorba în speță de un contract de concesiune, dar de un contract de societate.

Considerând că Curtea de fond constată, în fapt, din chiar actul constitutiv al societății, că și asupra celor 2000 hectare ale fraților Polizu, societatea n'are un drept de proprietate, ci tot de concesiune minieră, de oarece la art. 8 din acel act, se arată că frații Polizu aduc ca aport social dreptul de a exploata gratuit și exclusiv petrolul și orice alte minerale ce s'ar afla pe acele 2000 hectare teren; că, prin aceasta societatea a dobândit dreptul numai de a exploata subsolul, adică o concesiune minieră; că, dar, societatea și în privința acestui teren fiind considerată ca concesionară, a rămas supusă regulilor relative la transcriere prescise de legea pentru consolidarea drepturilor de exploatarea petrolului, prin urmare, Curtea de fond hotărînd astfel, n'a violat nici un text de lege, deci, și motivul II de casare este neintemeiat;

Pentru aceste motive, respinge.

Notă.—Vezi asupra chestiunii judecate de Curtea de cașăție, prin decizia de mai sus, C. București, *Cr. judiciar* din 1906, No. 35 și D. Alexandresco, tom. IX, p. 534, 535. Mai vezi asupra societăților străine și funcționării lor în România, D. Negulescu, *J. Clunet*, anul 1910 p. 46 urm.

S. R.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I,

Audiența dela 9 Aprilie 1910

Președinta d-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte

P. N. Solomonescu cu Elena Preda

IPOTECĂ.— INSCRIȚIUNE IPOTECARĂ.— TERȚII DETENTORI.— REÎNOIREA INSCRIȚIUNII.— PERIMARE.— ART. 1786 COD. CIV.

IPOTECĂ.— CREDITORI IPOTECARI.— CUMPĂRĂTOR.— NOTIFICAREA CONTRACTULUI.— PERIMAREA INSCRIȚIUNII IPOTECARE.— ART. 1804 COD. CIV.

1° Inscripțiunea ipotecară nefiind o condițiune esențială pentru existența contractului de ipotecă, ea fiind cerută de legiuitor numai în interesul terțiilor, este evident că atunci când această inscrip-

țiune nu a fost reînnoită în termen de 15 ani, terții detentori au tot interesul și dreptul de a cere perimarea inscripțiunii ipotecare.

2° Dispozițiunile art. 1804 din codul civil, prin care cumpărătorul trebuie să notifice creditorilor ipotecari actul de vânzare al imobilului ipotecat, au fost edictate numai pentru obținerea purgării unui imobil de privilegii și ipoteci; ele nu pot să aibă nici o aplicațiune în materia perimării unei inscripțiuni ipotecare.

No. 867. — P. N. Solomonescu a făcut apel contra sentinței tribunalului Dâmbovița, No. 55 din 1910, dată în proces cu Elena Preda.

S'au ascultat: d-nii avocați N. Mitescu și C. Stoicescu, în dezvoltarea motivelor de apel; d-l avocat M. Oprescu, în combateri.

Curtea,

Asupra apelului făcut de P. N. Solomonescu în contra sentinței civile cu No. 55 din 1910 a tribunalului Dâmbovița:

Având în vedere că prin această sentință, tribunalul a respins cererea făcută de Paraschiv N. Solomonescu de a se declară perimată inscripțiunea ipotecară luată de G. Dumitrescu, în calitate de înzestrător și părinte al Elenei Sterescu (azi Preda), prin ordonanța de inscripțiune cu No. 5243 din 1892 a președintelui tribunalului Dâmbovița;

Având în vedere că astăzi în instanță apelantul Paraschiv N. Solomonescu, reclamant la prima instanță, în virtutea dreptului său de proprietar al imobilului în întindere de o jumătate de pogon, situat lângă gara Titu, învecinându-se la răsărit cu proprietatea d-lui Christu Panait, fostă Gheorghe Opran, la apus cu proprietatea d-nei Rada Ilie Văduva, la miazănoapte cu șoseaua comunală Titu și la miazăzi cu proprietatea d-lui Tache Cioran, cerând a se declară perimată inscripțiunea ipotecară legală No. 5243 din 3 Octombrie 1892 ce se luase la tribunalul Dâmbovița asupra acestui imobil, pentru garantarea dotei alienabile a intimatei fostă soția defunctului Dobre Sterescu, urmează să vedem dacă această cerere este întemeiată.

Este incontestabil că apelantul este actualul proprietar al imobilului asupra căruia să luase inscripțiunea ipotecară legală No. 5243 din 3 Octombrie 1892 a cărei perimare se cere. Aceasta rezultă din actele atașate la dosar și anume din contractul de înzestrare intervenit la 15 Aprilie 1887 între Tache Cioran și Dobre Sterescu, autentificat și transcris de tribunalul Dâmbovița, din contractul de donațiune intervenit la 11 Noembrie 1904 între Sterie Anastasiu, Constantin Sterescu și Ecaterina Sterescu, autentificat de tribunalul Ilfov și transcris la tribunalul Dâmbovița și contractul de vânzare intervenit între Ecaterina Sterescu și P. N. Solomonescu la 1906

autenticat de tribunalul Ilfov și transcris la tribunalul Dâmbovița. Afară de aceasta, nici intimata astăzi în instanță nu mai contestă apelantului dreptul de proprietate.

Fiind proprietar al acestui imobil, este neîndoios că dânsul are tot interesul a obține degrevarea acestui imobil prin perimarea inscripțiunii ipotecare pe baza dispozițiilor art. 1786 cod. civ., întru cât intimata nu s'ar fi conformat dispozițiilor acestui text de lege pentru a cere și obține reînnoirea inscripțiunii ipotecare în curs de 15 ani din ziua din care s'a luat inscripțiunea.

Alegațiunea intimatei că apelantul, deși cumpărător al imobilului ipotecat, totuși întru cât a cumpărat acest imobil cu această sarcină, urmând a plăti suma pentru care se luase inscripțiunea ipotecară, n'ar fi îndreptățit de a cere perimarea acestei inscripțiuni ipotecare pentru lipsă de reînnoirea inscripțiunii ipotecare în termenul de 15 ani prescris de art. 1786 cod. civ. întru cât n'ar putea avea mai multe drepturi de cât însăși autorii săi, debitorii acestei sume, pentru care s'a luat această inscripțiune ipotecară, este neîntemeiată. Nu trebuie să se confunde ipoteca cu inscripțiunea ipotecară. Ipoteca este însuși contractul ce intervine între proprietarul imobilului, în calitatea sa de debitor și creditor, contract solemn care urmează a fi făcut cu forme autentice și prin care debitorul afectează imobilul drept garanție creditorului pentru suma ce a primit cu împrumut. Inscripțiunea ipotecară este cu totul independentă de contractul de ipotecă, căci, independent de luarea inscripțiunii ipotecare, contractul de ipotecă, care este o convențiune a părților, subsistă, însă nu poate fi opus terților. Pentru a putea fi opus terților, legiuitorul, în mod precis, a prescris luarea inscripțiunii ipotecare, care nu este de cât o publicitate, și în care scop a și dispus în mod formal prin art. 1778 cod. civ. că între creditorii, ipoteca fie legală, fie convențională, nu are rang de cât din ziua inscripțiunii sale în registru, iar prin art. 1786 cod. civ. a mai prescris că inscripțiunile conservă dreptul de privilegiu și de ipotecă în curs de 15 ani din ziua în care s'a făcut inscripțiunile, adăogând că efectul lor încetează dacă inscripțiunile nu au fost reînnoite înaintea expirării acestui termen.

Așa dar, fiind cert că inscripțiunea ipotecară nu este o condițiune esențială pentru existența contractului de ipotecă și că n'a fost creată de legiuitor de cât ca o măsură de publicitate în interesul terților, este evident că, în cazul de față, constatându-se că inscripțiunea ipotecară legală a cărei perimare se cere de apelant, nu s'a reînnoit în termenul de 15 ani, așa precum a prescris legiuitorul, nu mai poate produce nici un efect față de terții și ca atare urmează a se declara perimată.

Apelantul, în cazul de față, nu poate fi considerat decât ca terțiu deținător, întrucât deține imobilul în chestiune în virtutea unui contract de cumpărătoare.

Fiind terțiu deținător, are tot dreptul și tot interesul

de a cere perimarea acestei inscripțiuni ipotecare legale, pentru neîndeplinirea acestei formalități, căci prin neîndeplinirea acestei formalități, inscripțiunea ipotecară față de dânsul, terțiu deținător al imobilului, ca și față de orice creditor, a încetat de a produce vre-un efect. Interesul apelantului e cu atât mai vădit cu cât deținând imobilul în virtutea unui contract de cumpărătoare transcris, intimata, în calitatea sa de creditoare, n'ar mai putea lua nici o inscripțiune ipotecară, imobilul ne mai fiind proprietatea debitorului său. Afară de aceasta, în cazul de față, apelantul are tot interesul de a cere perimarea acestei inscripțiuni ipotecare, întrucât i s'a și urmărit imobilul, precum rezultă din comandamentul aflat la dosar (Vezi Planiol, II, p. 935 și 956; Laurent, XXX, p. 530 și XXXI, p. 105).

Din cele ce preced, fiind cert că inscripțiunea ipotecară legală No. 5243 din 3 Octombrie 1892 n'a fost reînnoită în termen de 15 ani, este evident că, pe baza dispozițiilor art. 1786 din codul civil, apelantul, în calitatea sa de terțiu deținător, are tot dreptul și interesul de a cere perimarea acestei inscripțiuni ipotecare, și ca atare, din acest punct de vedere, admițându-se apelul și în consecință și cererea dela prima instanță, urmează a se declara perimată inscripțiunea ipotecară.

În ceea ce privește alegațiunea intimatei că actul de cumpărătoare al apelantului ar fi simulat, urmează a se respinge ca neîntemeiată, întrucât astăzi în instanță, în sprijinul simulațiunii, nu invoacă nici un motiv serios. Singurul fapt că prețul cu care s'ar fi cumpărat imobilul ar fi un preț minim față cu valoarea imobilului, nu ne poate îndritui a decide că acest contract de vânzare ar fi simulat.

Asemenea este neîntemeiată și susținerea că în cazul de față apelantul n'ar putea obține perimarea acestei inscripțiuni ipotecare, întrucât nu ar fi notificat în conformitate cu art. 1804 din codul civil contractul de vânzare. Nici un text de lege nu cere îndeplinirea acestei formalități pentru obținerea perimării unei inscripțiuni ipotecare și, ca atare, aceste dispozițiuni nu-și pot avea aplicațiunea în materia perimării unei inscripțiuni ipotecare. Aceste dispozițiuni au fost edictate de legiuitor numai pentru obținerea purgării unui imobil de privilegiu și ipotecă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Th. Brăiloiu, admite apelul.

Semnați: Oscar N. Nicolescu, D. G. Maxim,
Ar. Alexandrescu, Th. Brăiloiu.

Observație.— Ipoteca este un act solemn. *Forma dat esse rei.* Ea nu poate deci fi constituită decât cu formele prescrise de lege (art. 1747), adică prin act autentic (art. 1772); ceea ce nu împiedică făgăduința de a constitui o ipotecă de a fi validă, independent de forma în care această făgăduință ar fi

fost dată. Aceasta însemnează că făgăduința de a da o ipotecă conferă creditorului dreptul de a constrânge pe autorul făgăduinței a-i constitui o ipotecă în formele legale, fără ca creditorul să poată el însuși, în baza făgăduinței date, să ia o inscripție asupra imobilelor debitorului. Vezi Dalloz, *Nouveau code civil annoté*, IV, art. 2127, No. 6 urm., și numeroasele autorități citate acolo.

Independent de formalitatea solemnității actului, legea mai prescrie încă o măsură de publicitate, *însă numai în privința terților*. Această publicitate consistă în înscrierea actului de ipotecă în registrele tribunalului situațiunei imobilului (art. 1778 urm.).

Această inscripție își produce efectele sale *erga tertios, cincisprezece ani* din ziua luării inscripției (art. 1786), iar nu zece ani, ca în codul francez.

Înscrierea ipotecei, ca și aceea a privilegiilor imobiliare, fiind privitoare numai la interesul terților, între care cari intră și creditorii chirografari, se înțelege că nici lipsa inscripției, nici aceea a reînnoirii inscripției, nu poate fi invocată decât de terții interesați, iar nici într'un caz de însuș debitorul. Contra acestui din urmă existând un titlu definitiv, investit cu formele legale, *independent de orice inscripție*, el nu poate invoca nici lipsa inscripției, nici lipsa reînnoirii inscripției (C. București, *Dreptul* din 1882, No. 5, p. 43). Aceste principii, pe care le aplică și Curtea din București, prin decizia ce publicăm mai sus, sunt elementare, și nu avem nevoie de insistat asupra lor.

D. ALEXANDRESCO

BIBLIOGRAFIE

Studiu asupra intervențiunei Statului între capital și muncă, de N. Petrescu-Comnen.

Academia Română a acordat premiul *San Marin* din 1910 lucrării d-lui Petrescu-Comnen asupra intervențiunei Statului între capital și muncă.

Autorul, cunoscut ca eminent și distins magistrat al tribunalului Ilfov, se manifestă în acest studiu ca adânc cunoscător al chestiunilor economice și problemelor sociale, calități ce de altfel i-au fost încă de mult atribuite de toți aceia cari l-au auzit în desvoltarea conferințelor sale la tribuna Atheneului român.

În introducerea care precede studiul de care vorbim, autorul arată cuvintele pentru cari Statul în timpurile moderne, pe măsură ce civilizația progresa și relați-

nile dintre cetățeni sporesc și să complică, devine mai important și necesitatea sa de a interveni devine mai imperioasă.

Primul capitol al lucrării tratează despre rolul Statului și datoria lui de a interveni în apărarea copiilor și femeilor de abuzul ce-l comit patronii, întrebându-i la munci uriașe în raport cu forța fizică, încă nedesvoltată la copii, prea slabă și insuficientă la muncitoarele femei.

Limitarea zilelor și a orelor de muncă, împiedicându-se astfel sleirea forței muncitorului adult, hrana lui, măsurile ce igienă și de siguranță în stabilimentele industriale, rolul Statului de a interveni din acest punct de vedere între patron și lucrător, ce s'a făcut în această privință în țările străine și la noi, și ceea ce mai este de făcut, formează obiectul celor două capitole următoare.

Necesitatea pentru ca Statul să intervie și să rupă odată beriera dintre școală și *meșteșug*, lăsând să pătrundă lumina științei și în mințile celor ce își consumă viața în ateliere, este susținută și argumentată cu multă logică în capitolul al patrulea, iar mai departe în capitolele ce urmează, autorul se ocupă rând pe rând și foarte amănunțit de chestiunile privitoare la *protecția legală a salariilor, inspecțiunea și accidente muncii*, arătând în același timp întru cât intervențiunea Statului ajută la deslegarea acestor probleme.

Din moment ce se recunoaște fiecărui lucrător în parte dreptul de a munci sau nu, este oare logic să se conteste aceluiaș lucrător acelaș drept, atunci când s'ar exercită în mod simultan de mai mulți odată? Cu această întrebare d-nul Petrescu-Comnen continuă interesantul său studiu, ocupându-se de una din chestiunile cele mai arzătoare în relațiile dintre patron și lucrător: chestiunea *grevei*. De la început, autorul afirmă categoric și fără șovăire că «a tăgădui legitimitatea grevei și a face din grevă sau coalțiune un delict, însemnează a violă în mod direct principiul libertății».

După ce examinează problemele ce s'au născut, teoriile ce s'au susținut și soluțiunile ce s'au propus în jurul chestiunii privitoare la dreptul de grevă și după o cercetare exercițiului a acestui drept în diferite țări și timpuri, autorul deschide un ultim capitol în care se ocupă de una din cele mai dificile chestiuni, aceea a asigurărilor și pensiunilor uvriere.

Expunând mai întâiu câteva considerațiuni de ordin teoretic, autorul prin paginile ce urmează apoi în cuprinsul acestui capitol, ne arată în ce consistă încercările făcute pe tărâmul asigurărilor speciale de diferiți legiuitori contemporani, precum și parte din rezultatele dobândite.

Cu acest capitol se încheie studiul atât de meritos al domnului N. Petrescu-Comnen și noi ne facem o plăcută datorie îndemnând pe cititorii noștri să-și îmbogățească biblioteca cu această interesantă lucrare.

S. R.